

CRB 2023-1604

21 jun.
2023

ADVIES

Studie Forbeg

Blijde Inkomstlaan 17-21 1040 Brussel
Avenue de la Joyeuse Entrée 17-21 1040 Bruxelles
T 02 233 88 11
E mail@ccecrb.fgov.be
www.ccecrb.fgov.be

Inbehandelingneming

Op 15 mei 2023 heeft de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), krachtens artikel 22bis van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 15/25 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (onder de titel “De Energienorm”), aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven een adviesvraag voorgelegd over de maatregelen om het concurrentievermogen van de ondernemingen en de koopkracht van de huishoudelijke afnemers veilig te stellen.

Het advies van de Raad wordt uiterlijk 15 juni 2023 verwacht, opdat de CREG voor 1 juli 2023 aan de minister een advies kan verlenen met aanbevelingen ter zake, die betrekking hebben op de kostenelementen van de elektriciteits- en aardgasfactuur die tot de federale bevoegdheid op het vlak van energie behoren.

Daartoe baseert de CREG zich met name op de studie die wordt beoogd in artikel 22bis, §1 van de elektriciteitswet en in artikel 15/25, §1 van de gaswet. Deze studie, getiteld “A European comparison of electricity and natural gas prices for residential, small professional and large industrial consumers”, werd door PWC uitgevoerd voor rekening van het FORBEG. Het betreft een vergelijkende studie van de in België en in de omringende landen (Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk) waargenomen prijzen; ze heeft betrekking op de prijzen van januari 2023 en maakt ook een vergelijking met de prijzen van het jaar voordien.

Hoorzitting

Een presentatie van de Forbeg-studie door PWC werd op 17 mei gezamenlijk gegeven aan de Adviesraad van de CREG (die ook dezelfde adviesvraag had ontvangen) en aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Goedkeuring

De twee Raden hebben vervolgens in gezamenlijk overleg een voorontwerp van advies opgesteld, dat aan de plenaire vergadering van de CRB werd voorgelegd, die op 21 juni 2023 het onderstaande advies heeft goedgekeurd.

Advies

In het kader van de hierboven vermelde adviesaanvraag formuleert de Raad de volgende twee aanbevelingen.

1 Behoeft e aan Europese coördinatie

De Raad apprecieert de inspanningen van België om te komen tot Europese maatregelen om de crisis van de energieprijzen het hoofd te bieden.

In de huidige context en om concurrentieverstoring tussen Europese landen te vermijden, is een Europese harmonisatie van het energiebeleid en de energieprijzen op middellange termijn beter.

Hij denkt immers dat er op het niveau van de Europese Unie maatregelen genomen moeten worden om het concurrentievermogen van de ondernemingen te behouden en een neerwaartse spiraal te vermijden.

De Raad doet een oproep om een gecoördineerd Europees beleid te voeren om het hoofd te bieden aan deze crisis en structurele oplossingen op lange termijn te zoeken.

2 Transmissie- en vervoerstarieven onder controle houden

De hierboven vermelde Forbeg-studie zet het aandeel van de netkosten in de eindprijs van de verschillende verbruiksprofielen in het licht.

Uit de investeringsplannen van de beheerder van het Belgische elektriciteitstransmissienet onder hoogspanning blijkt dat de kosten van die beheerder de komende jaren bijna verdubbelen. Bovendien kan er redelijkerwijze van worden uitgegaan dat die kosten in de toekomst nog zullen stijgen gezien de nodige investeringen voor de energietransitie.

Zonder de noodzaak van investeringen omwille van de nodige elektrificatie in vraag te stellen, vraagt de Raad dat de transmissie- en vervoerstarieven voor alle verbruiksprofielen de komende jaren betaalbaar (voor de huishoudens) en competitief (voor de bedrijven) zijn.

De Raad vindt dat het essentieel is dat projecten van dergelijke omvang maatschappelijk worden aanvaard. Daarom is een billijke verdeling van de voordelen en de kosten van deze projecten noodzakelijk. In het kader daarvan vraagt de Raad transparantie over de kosten van de elektriciteitsinfrastructuur en de financieringswijzen (tarieven vs. andere financieringsmiddelen).

De Raad vraagt dat de kosten-batenverhouding voor alle door Elia voorgestelde projecten gunstig is voor de Belgische consumenten die deze projecten momenteel betalen via de nettarieven).

De CRB steunt dit advies.

Daarnaast brengt Elia het volgende in herinnering:

- de netwerkkosten op Belgisch niveau zijn momenteel vergelijkbaar met die in het buitenland, behalve wanneer in andere landen mechanismen zijn ingevoerd om het concurrentievermogen te ondersteunen.
- Ze staat open voor overheidsingrijpen om de transmissietarieven voor alle gebruikersprofielen betaalbaar (voor gezinnen) en competitief (voor bedrijven) te maken voor de komende jaren.
- de geselecteerde projecten beantwoorden aan een technisch-economisch optimum en zijn essentieel om de ambities van de energietransitie te realiseren. Elia herinnert er ook aan dat ze binnen haar User's group debatten en verschillende openbare raadplegingen organiseert. De CREG is bovendien gemachtigd om toezicht te houden op al haar activiteiten en om na te gaan of de kosten voor de werking van het transmissienet eerlijk worden verdeeld tussen de gebruikers.